

21 september 2020

Geachte schoolleiding, geachte leerkrachten en lieve ouders

Deze brief ontvangt u omdat uw school besloot om het dragen van mondkapjes binnen het schoolgebouw geheel of gedeeltelijk verplicht te stellen dan wel hiertoe een voornemen heeft.

Wij gaan ervan uit dat iedereen die in het onderwijs werkt zich bij de besluitvorming in de eerste plaats laat leiden door het belang van de kinderen en jongeren. Het is daarom belangrijk zich goed te informeren.

Het afgelopen schooljaar hebben kinderen en jongeren zwaar geleden onder de maatregelen tegen COVID-19. De gevolgen van de schoolsluitingen hadden een enorme impact op de psychische en fysieke gezondheid en het welzijn in het algemeen. De eerste studies hierover schetsen een somber beeld. Wij wijzen u op de samenvatting van de door Professor Kiess van de Universiteit van Leipzig gegeven persconferentie.¹

Daarom is het van groot belang dat we kinderen en jongeren een omgeving bieden waar zij zich geborgen en veilig voelen. Een omgeving waar zij zich enerzijds kunnen richten op goede leerprestaties en anderzijds sociaal kunnen ontwikkelen.

Het is zorgwekkend dat het nieuwe schooljaar weer in het teken staat van het coronavirus. Maatregelen zoals social distancing zorgen voor een onnodige sfeer van voortdurende stress en alertheid die schadelijk is voor het welzijn van kinderen en jongeren. Naast kwalificatie zijn ook socialisatie en persoonsvorming twee pilaren van het funderend onderwijs. Deze komen hiermee ernstig in het gedrang.

Als school bent u verantwoordelijk voor de gezondheid en het welzijn van de kinderen. Een mondkapjesverplichting is onverenigbaar met deze verantwoordelijkheid. Zoals hierna toegelicht, zijn er geen steekhoudende argumenten die een mondkapjesverplichting kunnen rechtvaardigen. Het is daarbij allerminst een “baat het niet, schaadt het niet”- maatregel.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=d-UUq5-N-ec&t=44s>

Wat zegt het ministerie?

In het Servicedocument funderend onderwijs coronavirus COVID-19 van 28 augustus 2020 van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap beschrijft hoe scholen met de coronamaatregelen dienen om te gaan:²³

“Een school kan aanvullende maatregelen invoeren, zoals een mondkapjesplicht. Een mondkapjesplicht is volgens de huidige medische inzichten niet nodig op school. Als een school een dergelijke plicht toch invoert, geldt wel een aantal voorwaarden.

De school moet de noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit ervan kunnen onderbouwen. De plicht moet dan worden vastgesteld in het leerlingenstatuut en de arbeidsvoorwaarden.

Daarbij moet in elk geval de medezeggenschap betrokken worden. Het schoolbestuur moet ook rekening houden met de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de plicht.

Bij het handhaven van de mondkapjesplicht zal de school zorgvuldig de proportionaliteit in acht moet nemen: het belang van de leerplicht weegt immers ook zwaar. Het is daarom belangrijk dat de school hier een goed gesprek over voert met leerlingen, ouders en personeel.”

Zoals hierna toegelicht, is dit advies vanuit juridisch oogpunt onhoudbaar. Indien een mondkapjesplicht vanuit huidige medische inzichten op school niet nodig is, ontbreekt elke ruimte om deze toch in te voeren. Het handelt hier immers om maatregelen met een medische strekking, namelijk het beperken van de verspreiding van een virus dat door sommigen als buitengewoon gevaarlijk beschouwd wordt.

Het ministerie geeft geen onderbouwing waarom deze maatregel niet nodig is. Hiervoor bestaan echter meerdere redenen. Ten eerste bieden deze niet-medische mondkapjes geen aantoonbare bescherming. Daarnaast dragen kinderen en jongeren niet tot nauwelijks bij aan de verspreiding van het virus. Verder rechtvaardigt het gevaar van het SARS-COV-2-virus geen vergaande maatregelen. Deze redenen worden hierna nader toegelicht

Mondkapje bieden geen aantoonbare bescherming

Er bestaat een breed gedragen wetenschappelijke consensus dat niet-medische mondkapjes niet aantoonbaar bijdragen aan het beperken van virusverspreiding. Het OMT adviseerde daarom herhaaldelijk tegen een dergelijke verplichting.

²

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/08/31/servicedocument-voor-funderend-onderwijs-covid-19/servicedocument-voor-funderend-onderwijs-covid-19.pdf>

³ <https://www.welt.de/wissenschaft/article212765365/Coronavirus-Studie-zeigt-geringe-Ansteckungsgefahr-an-Schulen-in-Sachsen.html>

Het OMT komt in het advies van 23 juli 2020 tot de conclusie dat uitsluitend in laboratoriumomstandigheden soms een licht gunstig effect oplevert bij juist gebruik wanneer materiaal en constructie optimaal gekozen zijn en dan uitsluitend indien deze gedragen wordt door dragers van het virus.⁴ Zelfs bij het gebruik van een *chirurgische* mondmasker is nauwelijks een positief effect vast te stellen.

In een door het OMT geciteerde Noorse studie moesten naar schatting 30 duizend tot een miljoen mensen een week lang een *medisch* masker dragen om welgeteld één besmetting te voorkomen.

Van niet-medische mondmaskers - die daarbij doorgaans op een verkeerde wijze gebruikt worden - is geen enkel gunstig effect te verwachten.

Talrijke wetenschappelijke onderzoeken bevestigen deze conclusie.

Ook een meta-studie van mei 2020 over een pandemische griep, gepubliceerd door het Amerikaanse CDC (Het RIVM van de Verenigde Staten), toonde aan dat gezichtsmaskers geen effect hadden.⁵

Uit een onderzoek van juli 2020 door het Oxford Centre for Evidence-Based Medicine volgt eveneens dat er geen bewijs is voor de effectiviteit van stoffen maskers tegen virusbesmetting of -transmissie.⁶

Een artikel in de New England Journal of Medicine van mei 2020 kwam eveneens tot de conclusie dat stoffen gezichtsmaskers weinig tot geen bescherming bieden in het dagelijks leven.⁷

Uit een nationale studie van de Universiteit van East Anglia bleek niet alleen dat een mondkapjesverplichting ineffectief was, maar dat dit het risico op infectie zelfs kon verhogen.⁸

Een Duitse professor in virologie, epidemiologie en hygiëne stelde in een in augustus 2020 gepubliceerde onderzoek vast dat er geen bewijs is voor de effectiviteit van stoffen gezichtsmaskers en dat oneigenlijk dagelijks gebruik van maskers door het publiek in feite kan leiden tot tal van extra infecties.⁹

De conclusies van deze studies zijn niet verrassend. Het SARS-CoV-2-Virus heeft namelijk een diameter van 0,08 tot 0,14 qm. Zelfs chirurgische mondkapjes zijn doorlaatbaar voor virussen en aerosolen met een diameter van 0,9 tot 3,1 qm. Bij niet medische mondkapjes zijn de poriën nog veel groter.¹⁰ Om mondkapjes ondoordringbaar te maken voor virussen, zouden de filterporiën van het materiaal zo klein moeten zijn dat het dragen van zo'n masker tot verstikking leidt.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2020/07/28/advies-73e-omt-covid-19>

⁵ https://wwwnc.cdc.gov/eid/article/26/5/19-0994_article

⁶ <https://www.cebm.net/covid-19/masking-lack-of-evidence-with-politics/>

⁷ <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMp2006372>

⁸ <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.05.01.20088260v1.full.pdf>

⁹ <https://www.thieme-connect.com/products/ejournals/html/10.1055/a-1174-6591>

Evenmin kan een mondkapjesverplichting gerechtvaardigd worden met het argument dat hier een psychologisch effect vanuit gaat zodat de verplichte afstand aangehouden wordt. Een dergelijk psychologisch experiment is ethisch twijfelachtig en onbewezen effectief. Bovendien kan een dergelijk argument niet opwegen tegen de schadelijk effecten die in talrijke wetenschappelijke onderzoeken aangetoond werden.

Het dragen van een masker leidt niet tot een daling van het zuurstofgehalte in het bloed maar veroorzaakt een toename van de koolstofdioxidespiegel in het bloed door de accumulatie achter het masker. Deze stijging van Kooldioxide is al na enkele ademhalingen meetbaar.

Een verhoogd Kooldioxidegehalte in het bloed kan de hersenactiviteit beperken. Eerste symptomen zijn hoofdpijn, onwel worden, duizeligheid, concentratieproblemen, moeheid, uiteindelijk ook verwardheid, huidirritatie, spiertrekkingen en verhoogde pols of hartkloppingen. In een vergevorderd stadium kunnen paniek, spierspasmes, daling van de bloeddruk, bewustzijnsstoornissen en bewusteloosheid optreden.

Voor mensen met onderliggende ziekten, een beperkte longfunctie, overgewicht maar ook voor **kinderen**, is hier een verhoogd gezondheidsrisico aanwezig.

De WHO waarschuwt bijvoorbeeld voor verschillende "neveneffecten" zoals ademhalingsproblemen en huiduitslag.¹¹ Het universitair ziekenhuis van Leipzig in Duitsland toonde verder aan dat mondkapjes de veerkracht en prestaties van gezonde personen aanzienlijk verminderen.¹²

Ook de psychische schade kan niet genegeerd worden. Een Duitse psychologische studie met ongeveer 1000 deelnemers vond "ernstige psychosociale gevolgen" als gevolg van de invoering van verplichte gezichtsmaskers in Duitsland.¹³

Aandeel kinderen en jongeren in de verspreiding van het virus

Kinderen en jongeren lijden zwaar onder de maatregelen. Vooral de schoolsluitingen bleven niet zonder gevolgen. Tegelijkertijd bestaat er een brede consensus onder wetenschappers dat kinderen en jongeren niet of nauwelijks bijdragen aan de verspreiding van het virus.¹⁴¹⁵

¹¹ [https://www.who.int/publications/i/item/advice-on-the-use-of-masks-in-the-community-during-home-care-and-in-healthcare-settings-in-the-context-of-the-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)-outbreak](https://www.who.int/publications/i/item/advice-on-the-use-of-masks-in-the-community-during-home-care-and-in-healthcare-settings-in-the-context-of-the-novel-coronavirus-(2019-ncov)-outbreak)

¹² <https://science.orf.at/stories/3201213/>

¹³ <https://corona-transition.org/der-maskenzwang-ist-verantwortlich-fur-schwere-psychische-schaden-und-die>

¹⁴ <https://www.welt.de/wissenschaft/article212765365/Coronavirus-Studie-zeigt-geringe-Ansteckungsgefahr-an-Schulen-in-Sachsen.html>

¹⁵

[https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwi9vfnVq_rrAhXD2aQKHQgXCP0QFjAAegQIBhAC&url=http%3A%2F%2Fwww.bildung.sachsen.de%2Fblog%](https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwi9vfnVq_rrAhXD2aQKHQgXCP0QFjAAegQIBhAC&url=http%3A%2F%2Fwww.bildung.sachsen.de%2Fblog%2F)

Dit bleek zelfs al uit een op 9 maart 2020 in het Nederlandse Tijdschrift voor Geneeskunde door het RIVM gepubliceerde studie over de situatie in Wuhan.¹⁶ Uit deze studie bleek toen al dat kinderen nauwelijks bijdragen aan verdere verspreiding. Het artikel komt tot volgende conclusie:

“Bij een influenzapandemie kan overwogen worden scholen te sluiten, maar aangezien kinderen minder besmettelijk lijken in deze COVID-19 epidemie is de verwachte effectiviteit van deze maatregel kleiner dan bij een influenzapandemie”

Kinderen en jongeren zijn dus veel minder vatbaar voor corona dan voor griep. Het OMT adviseerde daarom van aanvang aan tegen een sluiting van de scholen.

Mark Woolhouse, epidemioloog van de Edinburgh University en lid van de adviescommissie SAGE (Het Britse OMT) verklaarde zelfs dat er *geen enkel aantoonbaar geval bestaat dat het virus overgedragen werd tussen een leerling en een leerkracht.*¹⁷

Kinderen en jongeren dragen dus niet of nauwelijks bij aan de verspreiding van het virus. Het is dan ook een raadsel waarom scholen desondanks onderworpen worden aan een streng corona-hygiëneregime.

Hoe gevaarlijk is het SARS-COV-2-virus eigenlijk?

De media en de politiek verspreiden het beeld dat het SARS-COV-2-virus een bedreiging vormt die de samenleving kan ontwrichten. Door cijfers van aantallen positieve testresultaten zonder enige context te publiceren, zetten zij deze boodschap kracht bij. Deze voorstelling van zaken doet geen recht aan de werkelijkheid.

Wie in de media naar objectieve informatie zoekt, wordt teleurgesteld. Het is dan ook begrijpelijk dat veel mensen angstig zijn. In werkelijkheid is het gevaar vergelijkbaar met een gemiddelde griepgolf, een ziekte die verantwoordelijk is voor duizenden sterftegevallen per jaar.

Om de discussie hier overzichtelijk te houden, beperken wij ons tot cijfers die afkomstig zijn van het RIVM. Zo schreef de minister van VWS op 25 juni 2020 in antwoord op Kamervragen dat de IFR (infection fatality rate) van COVID-19 tussen de 0,35 en 1% ligt, waarbij volgens de minister het laatste getal waarschijnlijk veel te hoog is.¹⁸ Uit talrijke wetenschappelijke studies volgt overigens dat dit getal

[2Fwp-content%2Fuploads%2F2020%2F08%2FStudie-Prof.-Kiess.pdf&usg=AOvVaw28fl7nfdWP3vNmoSiUSVsH](#)

¹⁶ <https://viruswaarheid.nl/wp-content/uploads/2020/08/Productie-29-Onderzoek-9-maart-2020-Wuhan.pdf>

¹⁷ <https://www.edinburghlive.co.uk/news/edinburgh-news/scottish-schools-return-no-confirmed-18639493>

¹⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 2019-2020, 25 296, nr. 250, p. 3

waarschijnlijk veel lager ligt.¹⁹ De IFR van de griepgolf 2017-18 lag volgens Jaap van Dissel rond de 1%.²⁰ Daarmee ligt het overlijdensrisico bij COVID-19 in het bereik van een gemiddelde griep.

Verder blijkt uit de technische briefings van Van Dissel aan de Tweede Kamer dat het virus **ongevaarlijk is voor 98% van de bevolking**.²¹ De gemiddelde leeftijd van de overledenen ligt met 81,9 jaar bij mannen en 84,6 jaar voor vrouwen ver boven de gemiddelde levensverwachting. Er zijn nauwelijks sterfgevallen onder Mensen onder de 60 jaar. De meeste overledenen stierven *met* en niet *door* COVID-19. Zij hadden onderliggende doodsoorzaken. Het aantal doden zonder aantoonbare andere oorzaak ligt rond de 80.

Het aantal ziekenhuisopnames bij COVID-19 ligt op rond de 1% van de zieken. Bij griep is dit volgens het CDC 1 tot 2%.²² Ook in dit opzicht vormt COVID-19 geen uitzonderlijke bedreiging. Uit wetenschappelijke studies volgt verder dat er geen of nauwelijks verschil was tussen het verloop van de epidemie in landen met en zonder maatregelen.²³

Ook is het de vraag of het virus op dit moment daadwerkelijk aangetroffen wordt. De gebruikte PCR-test heeft namelijk een foutmarge van enkele procenten. In de huidige situatie, met een lage prevalentie van het virus, stijgt het aantal fout positieve testresultaten.²⁴ De test is niet geschikt voor een klinische diagnose. Aan een positief testresultaat mogen daarom geen conclusies of consequenties verbonden worden.

In objectieve gegevens over SARS-COV-2 kan geen rechtvaardiging gevonden worden voor het huidige beleid. Meer informatie kunt u vinden op de website www.viruswaarheid.nl.

Conclusie

Het ministerie stelt dat volgens de huidige medische inzichten een mondkapjesplicht niet nodig is op school. Het is merkwaardig dat scholen desondanks de mogelijkheid geboden wordt deze maatregel in te voeren.

Er bestaat een brede consensus dat kinderen en jongeren niet bijdragen aan de verspreiding van het virus. In beginsel is daarmee geen enkele maatregel gerechtvaardigd.

Uit het hiervoor gestelde volgt dat het dragen van een mondkapje niet bijdraagt aan het beperken van de virusverspreiding. Daarnaast is het dragen van een mondmasker aantoonbaar schadelijk voor de fysieke en psychische gezondheid.

¹⁹ <https://swprs.org/studies-on-covid-19-lethality/>

²⁰ Tweede Kamer, vergaderjaar 2019-2020, 25 296, nr. 250, p. 3

²¹ RIVM – Technische briefing Tweede Kamer Jaap van Dissel – 25 juni 2020

²² <https://www.cdc.gov/flu/about/burden/index.html>

²³ <https://swprs.org/studies-on-covid-19-lethality/>

²⁴ <https://viruswaarheid.nl/informereren/rivm-relatief-veel-fout-positieve-testen/>

Voor zover deze mondkapjes ook in de klas gedragen worden, kunnen de leerprestaties door een stijgende kooldioxidespiegel negatief beïnvloed worden.

Een school kan daarmee de noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit voor een dergelijke maatregel onmogelijk onderbouwen. Het zij nogmaals herhaald dat de schoolleiding verantwoordelijk is voor de gezondheid en het welzijn van de aan haar toevertrouwde kinderen en jongeren. Sommige wetenschappers beschouwen een mondkapjesplicht op school als kindermishandeling.

Veel scholen verwerpen zich door te wijzen op de druk vanuit de ouders of leerkrachten. Kennelijk bestaat daar nog veel angst. De school dient niet het belang van de kinderen noch die van de leerkrachten door gevolg te geven aan deze irrationele angst.

In dit geval is het beter om het gesprek aan te gaan met de ouders of leerkrachten. Op onze website vindt u ter ondersteuning ook een uitgebreide presentatie over het coronavirus. Wij zijn graag bereid u bij te staan in een dergelijk gesprek.

Het belang dat kinderen en jongeren weer ongestoord en onbezorgd naar school kunnen is ongelooflijk belangrijk. Zij hebben genoeg geleden en moeten niet verder lastig gevallen worden met irrationele maatregelen door angsten van volwassenen. Wij zijn met zijn allen verantwoordelijk dat zij ondanks de bijzondere tijd waarin wij leven een onbezorgde en fijne jeugd hebben. De toekomst brengt nog genoeg uitdagingen en onzekerheden voor hen.

Met vriendelijke groet,

VIRUSWAARHEID,

Mr. Jeroen S. Pols.